

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Ps 258696 25 Rev
Sarajevo, 18.2.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Adnana Baručija, kao predsjednika vijeća, Fatime Imamović i Gorana Nezirović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Türk Eximbank), Saray Mah. Ahmet Tevfik İleri Cad. No: 19, 34768 Ümraniye, Istanbul, Turska, koga zastupa Advokatsko društvo "Marić & Co" d.o.o. Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Mehmeda Spahe broj 26, protiv tuženog "Cesar - S" d.o.o. Mostar, sa sjedištem u Mostaru, Opine bb, koga zastupaju punomoćnici Miro Kebo, Semir Guzin, Azer Guzin i Anel Droce, advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije "Kebo & Guzin" iz Mostara, Ulica Adema Buća broj 17/I, radi isplate novčanog potraživanja, v.s. 39.826,07 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 258696 23 Pž od 6.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj 18.2.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Dopušta se revizija u pogledu postavljenog pravnog pitanja:

- Da li drugostepeni sud može odbiti žalbe stranaka i istovremeno, samoinicijativno preinačiti prvostepenu presudu?,

zatim usvaja, drugostepena presuda preinačava tako da se žalba tuženog odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Nalaže se tuženom da tužitelju nadoknadi troškove sastava revizije u iznosu od 1.602,90 KM u roku od 30 dana koji počinje teći prvog dana nakon dostave presude tuženom.

Revizija se odbacuje u pogledu ostalih postavljenih pravnih pitanja.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 258696 22 Ps od 13.3.2023. godine odlučeno je:

- I. „Tuženi je dužan na ime duga isplatiti tužitelju iznos od 39.826,07 KM (protuvrijednosti 20.362,75 EUR), sa zakonskim zateznim kamatama, i to kako slijedi:
- II.
  - na iznos od 39.039,34 KM (19.960,50 EUR) počevši od 04.07.2019. godine pa do 11.10.2019. godine;

- na iznos od 31.391,11 (16.050,02 EUR), počevši od 12.10.2019. godine, pa sve do konačne isplate; te
- na iznos od 8.434,96 KM (4.312,73 EUR) počevši od 11.08.2019. godine, pa sve do konačne isplate, sve u roku od 30 dana.

- III. Dužan je tuženik nadoknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 6.398,55 KM u roku od 30 dana.
- IV. Odbija se zahtjev tuženika da mu tužitelj nadoknadi troškove parničnog postupka. “

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 258696 23 Pž od 6.11.2024. godine odlučeno je:

„Preinačava se prvostepena presuda u stavu I - u pogledu valute obaveze i u dijelu dosude zatezne kamate, tako da ista glasi:

- I. Tuženi je dužan na ime duga isplatiti tužitelju iznos od 20.362,75 EUR-a, sa zateznom kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju u valuti ugovora- EUR, kako slijedi:

- na iznos od 19.960,50 EUR počev od 04.07.2019. godine pa do 11.10.2019. godine;
- na iznos od 16.050,02 EUR počev od 12.10.2019. godine, pa sve do konačne isplate; te
- na iznos od 4.312,73 EUR počev od 11.08.2019. godine, pa sve do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana.

Odbija se zahtjev tuženog za isplatu troškova sastava žalbe.

Odbija se zahtjev tužitelja za isplatu troškova sastava odgovora na žalbu.”

Protiv drugostepene presude, pozivom na odredbe člana 237. stav 4. Zakona o parničnom postupku, reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj s prijedlogom da se revizija dopusti, usvoji, pobijana presuda preinači tako da se žalba tuženog odbije i u cijelosti potvrdi prvostepena presuda ili da se drugostepena presuda u stavu prvom ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje uz naknadu troškova drugostepenog i postupka po reviziji.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

---

¹ Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP-a Vrhovni sud Federacije može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Odredbom člana 241. stav 2. ZPP-a propisano je da u povodu revizije iz člana 237. stav 3. ovog zakona, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.

Predmet spora je isplata kupoprodajne cijene za isporučenu robu u ukupnom iznosu od 39.826,07 KM (protuvrijednost 20.362,75 Eur-a), sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

U postupku je utvrđeno da je tuženi, kao kupac, sa tužiteljem, kao prodavcem, bio u ugovornom odnosu u kojem je kao kupac u dva navrata zaprimio robu naznačenu u dva računa sa pratećim otpremnicama od 7.5. i 29.3.2019. godine, koja roba je uvezena iz Turske u BiH, u svrhu ispunjenja obaveza prodavca iz člana 454. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima² (dalje ZOO). Tuženi nije dokazao da je robu reklamirao ili zaprimio sa bilo kakvim nedostacima.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev kako je postavljen, te obavezao tuženog na isplatu utuženog iznosa od 39.826,07 KM, kao protuvrijednost 20.362,75 Eur-a, primjenom člana 454. ZOO, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dospijeca svakog pojedinačnog novčanog iznosa do isplate, primjenom člana 277. ZOO u vezi sa članom 324. stav 1. ZOO.

Drugostepeni sud je, rješavajući o žalbi tuženog, odlučio da je ta žalba neosnovana, ali je povodom iste, po službenoj dužnosti, zbog pogrešne primjene materijalnog prava prvostepenu presudu preinačio u pogledu valute obaveze i zakonske zatezne kamate, te naložio tuženom da isplati tužitelju utuženi iznos u Eur-ima, sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štetne uloge po viđenju.

Osporavajući pravilnost pravnih zaključaka drugostepenog suda, tužitelj je u reviziji postavio sljedeća pravna pitanja:

1. Da li sud može po službenoj dužnosti preinačiti tužbeni zahtjev (ne presudu), kojom preinakom se mijenja istovjetnost tužbenog zahtjeva?
2. Da li drugostepeni sud može odbiti žalbe stranaka i istovremeno, samoinicijativno, preinačiti prvostepenu presudu?
3. Ako drugostepeni sud mijenja sadržaj sudske odluke, a posebno tužbenog zahtjeva, u situaciji kada odbija žalbu jedne stranke, a druga stranka nije izjavila

---

² Službeni list R BiH broj 2/92, 13/93 i 13/94, Službene novine F BiH broj 29/03 i 42/11

pravni lijek, da li se takvim postupanjem smatra da je drugostepeni sud prekoračio tužbeni zahtjev i ogriješio se o pravila pravomoćnosti?

Kao razlog važnosti pravnih pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni revident navodi da je Kantonalni sud u Mostaru počeo stvarati novu sudsku praksu s obzirom da je taj sud donio presudu i u predmetu broj 58 0 Ps 225386 23 Pž od 3.7.2024. godine, kojom presudom preinačava tužbeni zahtjev na način kako je to učinjeno i u ovom predmetu, ali obrazlažući takvu odluku primjenom potpuno drugačijih odredaba materijalnog prava u pogledu valute glavne obaveze i zateznih kamata, dok ostali sudovi u Federaciji BiH imaju potpuno drugačiju praksu kada je u pitanju valuta u kojoj je izražen tužbeni zahtjev, kao na primjer presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 17 0 Ps 080264 18 Psž od 20.6.2019. godine.

Revizijski sud cijeni da bi odlučivanje po reviziji u pogledu drugog postavljenog pravnog pitanja bilo od značaja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Iz sadržaja postavljenog pitanja proizilazi da je u revizijskoj fazi postupka sporno pitanje određenosti i granice tužbenog zahtjeva o kojem sud odlučuje u parničnom postupku u smislu odredbe člana 2. ZPP-a u vezi sa članom 56. stav 1. i člana 224. ZPP-a, od čega zavisi i primjena materijalnog prava u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev.

Prema tvrdnjama revidenta, tužbeni zahtjev kako je postavljen je u potpunosti određen, a drugostepeni sud je intervenisao u sadržaj tužbenog zahtjeva i presudom odlučio o tužbenom zahtjevu koji nije bio predmet spora.

Sagledavajući utvrđene činjenice i dovodeći ih u vezu sa procesno-pravnim odredbama, ovaj sud cijeni da nije bilo osnova u procesno-pravnom smislu da drugostepeni sud preinači prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu i umjesto zahtijevanog iznosa za isplatu u konvertibilnim markama tužitelju dosudi isplatu u Eurima.

Prema odredbi člana 224. stav 1. tačka 5. ZPP-a drugostepeni sud može u sjednici vijeća ili na osnovu održane rasprave preinačiti prvostepenu presudu. Drugostepeni sud pri tome pristupa ispitivanju osnovanosti žalbe s aspekta zakonitosti i pravilnosti prvostepene presude i može preinačiti prvostepenu presudu pod uslovima propisanim odredbama člana 229. ZPP-a, odnosno u sjednici vijeća ili na osnovu održane rasprave, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako utvrdi da postoji neki od razloga iznesenih u žalbi, propisanim tačkama 1. do 5. tog člana, relevantnoj za ovaj spor (tačka 4.) ako smatra da je činjenično stanje u prvostepenoj presudi pravilno utvrđeno, ali da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo.

Razlog pogrešne primjene materijalnog prava nije bio žalbeni razlog tuženog protiv prvostepene presude, pa drugostepeni sud konstatuje da je žalba tuženog neosnovana, a preinačava prvostepenu presudu povodom žalbe tuženog po službenoj dužnosti. Takvu procesno-pravnu situaciju ZPP ne propisuje.

S obzirom na mogućost uspostavljanja takve pogrešne sudske prakse, na koju revident ukazuje, postavljeno pravno pitanje predstavlja razlog važnosti ovog pitanja za jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, odnosno da sud ne može „samoinicijativno“ preinačiti prvostepenu presudu, uz istovremeno odbijanje žalbe stranke koja je istu uložila.

Ova povreda, koja po svojoj prirodi ne dovodi do ukidanja drugostepene presude, bila je od uticaja i na pogrešnu primjenu materijalnog prava, na koju tužitelj ukazuje.

Prema odredbi člana 2. stav 1. Zakona o unutrašnjem platnom prometu³, pod unutrašnjim platnim prometom se podrazumijevaju sva plaćanja u konvertibilnim markama između učesnika u unutrašnjem platnom prometu, a preko računa kod ovlaštenih organizacija za obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa i Centralne banke Bosne i Hercegovine, dok je stavom 2. propisano da se pod plaćanjem u unutrašnjem platnom prometu podrazumijeva obračun preko računa, prenos sredstava sa jednog računa na drugi kod iste ili kod različitih ovlaštenih organizacija, naplata sa računa, uplata na račun i isplata sa računa i drugi poslovi unutrašnjeg platnog prometa u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuju platne transakcije. Stavom 5. je propisano da učesnici u unutrašnjem platnom prometu mogu biti i strana pravna i fizička lica u skladu s posebnim propisima. Odredbom člana 6. stav 1. Zakona o unutrašnjem platnom prometu propisano je da za potrebe plaćanja, poslovni subjekti su dužni otvoriti račune u ovlaštenim organizacijama, dok je stavom 3. propisano da strana pravna i fizička lica otvaraju nerezidentne račune u skladu sa posebnim propisom i vrše poslovanje preko tih računa u skladu s odredbama ovog zakona.

Odredbom člana 2. stav 1. Pravilnika o uslovima i načinu otvaranja, vođenja i zatvaranja računa nerezidenata u banci⁴, određeno je da je nerezidentni račun onaj na kojem se vode novčana sredstva nerezidenta na osnovu ugovora koji je sklopljen između nerezidenta i banke, a stav 5. propisuje da nerezident može kod banke ovlaštene za poslove otvaranja nerezidentnih računa otvoriti račun ili štedni ulog u stranoj valuti i konvertibilnim markama. Odredbom člana 4. stav 4. citiranog Pravilnika propisano je da poslovi sa nerezidentnim računom ili štednim ulogom obuhvataju polaganje i podizanje gotovine, te plaćanja i prenose.

Dakle, sadržaj navedenih odredaba omogućava tužitelju, kao stranoj pravnoj osobi, da bude učesnik unutrašnjeg platnog prometa u Federaciji BiH i da svoja potraživanja naplaćuje preko nerezidentnog računa u konvertibilnim markama, otvorenog u banci na osnovu sklopljenog ugovora (što nije bilo sporno tokom postupka).

Kako pravni stav drugostepenog suda o primjeni materijalnog prava na sporni odnos nije pravilan i zakonit, te kako postoji opasnost da se ovakva praksa uspostavi na nivou sudova u Federaciji BiH, to je primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP-a reviziju valjalo dopustiti u pogledu naznačenog pravnog pitanja u izreci ove presude,

³ Službene novine F BiH broj 48/15 i ispravka 79/15 i 4/21

⁴ Službene novine F BiH broj 56/10

usvojiti i preinačiti drugostepenu presudu odbijanjem žalbe tuženog i potvrđivanjem prvostepene presude.

Revizija u pogledu preostala dva pravna pitanja nije dozvoljena.

Sud ne može preinačiti tužbeni zahtjev. To ovlaštenje pripada tužitelju pod uslovima propisanim članom 56. ZPP-a. Drugostepeni sud je preinačenjem prvostepene presude sudio u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva (član 2. stav 1. ZPP-a). Iznos spornog duga u Eur-ima s pripadajućom kamatom na taj iznos iz drugostepene presude je manji nego što bi bio iznos u KM sa zakonskom zateznom kamatom, slijedom čega tuženi po drugostepenoj presudi duguje manji iznos nego prema prvostepenoj presudi, pa se ne može raditi o suđenju u granicama izvan postavljenog zahtjeva koji je stavljen u postupku. Zbog toga pravna pitanja koja se odnose na „preinaku“ i prekoračenje tužbenog zahtjeva nisu važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, pa je iz iznesenih razloga u odnosu na ta pitanja reviziju valjalo odbaciti primjenom odredbe iz člana 247. stav 5. ZPP-a.

Budući da je tužitelj uspio u revizijskom postupku, to mu, osim troškova dosuđenih prvostepenom presudom pripadaju i troškovi sastava revizije u iznosu od 1.602,90 KM - član 397. stav 2., u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP-a.

Predsjednik vijeća
Adnan Baručija, s.r.